

שנים אוחזין פרק ראשון בבא מציעא כ

ש"מ איתא לרשומאל - ואל"ת ויחוש שמה מכה במעמד שלשון שאלה יכולה למחול כדמוכח פרק האיש מקדש (קדושין ד' מ"ח וס' ד"ה כ"י) גבי התקדשי לי בשטר חוב או במלוה שיש לי ביד אחרים וקאמר במלוה בשטר בזמני פליגי בדשמואל דלמור שמואל המוכר שטר חוב לחבירו וחזר ומחלו מחול ואיבעית איתא כ"ע אית להו דשמואל וזכאה סמוכה דעתה פליגי כו' ובמלוה על פה פליגי בדבר הונא דלמור במעמד שלשון קנה ולא מסיק כ"ע אית להו דרב הונא וזכאה סמוכה דעתה פליגי כדלמור לעיל ש"מ דליתו יכול למחול וי"ל ליתא למיחש שמה מכה במעמד שלשון דלי ליתא עדים שמכרה פבעל והאשה יכפרו המכירה וחי איתא עדים נשילינהו הכי הוה אס אומרם שנתלה בעל או שתק א"כ מודה שהשטר שקר ואם מודה שאמר כבר פרעתי לה א"כ השובר נעשה קודם המכירה ואינה דאפסידו אנפשייהו ועוד י"ל דלא תקנו מעמד שלשון אלא בדבר שראוי לגבות מיד אבל בכחובה דליתו חייב נעשה עד אחר גרושין וגם שמה לא תהגרא לא תקנו מעמד שלשון וכן לר"ך לומר בפרק החובל (ב"ק דף פ"ט וס' ג) גבי האשה שחבלה (בבעלה) לא הפסידה כתובתה ואומרי חזבין במעמד שלשון אלא משום דלא תקנו בכחובה כדפריישית וזה ח"ן לתוס' שמה מכה אחר גרושין במעמד שלשון כי אחר גרושין מסתמא מכה בדמים יקרים וכשי ולי"א הבעל שוברו שקדם היא לריבה לשלם ולא תרמיז כלום בקטניא ולא חיישין אלא שמה מכה בעודה תחתיו בטובת הגאה שהיא דבר מועט

ש"מ מ"נה איתא לרשומאל *דאמר שמואל *המוכר שטר חוב לחבירו וחזר ומחלו מחול יורש מחול אבי אמר אפילו תימא ליתיה לרשומאל הכא במאי עסקינן בששטר כתובה יוצא מתחת ידה ור"ב אמר אי משום שטר כתובה חיישין לשתי כתובות וא"כ אמרי יהא לשתי כתובות לא חיישין ועוד שובר בזמנו מרת אבי למעמיה דאמר *עדיו בהתומיו זכין ר"י: **מתני'** *מצא איגרות שום ואיגרות מוון שטר חליצה ומיאונין ושטר בירורין *וכל מעשה ב"ד הרי זה יחזיר. *מצא בתפיסה או ברלוסקמא *התריך של שמרות או איגרות של שמרות הרי זה יחזיר, וכמה רש"ב *אמר: *אל"ת הלוה משלשה יחזיר ללוה, שלשה הלויין מן האחד יחזיר למלוה. *מצא שטר בין שמרותיו ואינו יודע מה מיבו יהא מונח עד שיבא אלוהו; אם יש עמיהו *כמפונות יעשה מה שבסמפונות: **ג'ב'** *מאי שטר בירורין ידבא תרגמו שטרי מענתא רבי ירמיה אמר זה בורר לו אחד וזה בורר לו אחד: וכל מעשה ב"ד הרי זה יחזיר: *ההוא גימא דאשתכח בי דינא דרב הונא דהוה כתיב ביה "בשויירי מתא דעל רכים נהרא" אב"י *רב הונא חיישין

ש"מ מ"נה איתא לרשומאל *דאמר שמואל *המוכר שטר חוב לחבירו וחזר ומחלו מחול יורש מחול אבי אמר אפילו תימא ליתיה לרשומאל הכא במאי עסקינן בששטר כתובה יוצא מתחת ידה ור"ב אמר אי משום שטר כתובה חיישין לשתי כתובות וא"כ אמרי יהא לשתי כתובות לא חיישין ועוד שובר בזמנו מרת אבי למעמיה דאמר *עדיו בהתומיו זכין ר"י: **מתני'** *מצא איגרות שום ואיגרות מוון שטר חליצה ומיאונין ושטר בירורין *וכל מעשה ב"ד הרי זה יחזיר. *מצא בתפיסה או ברלוסקמא *התריך של שמרות או איגרות של שמרות הרי זה יחזיר, וכמה רש"ב *אמר: *אל"ת הלוה משלשה יחזיר ללוה, שלשה הלויין מן האחד יחזיר למלוה. *מצא שטר בין שמרותיו ואינו יודע מה מיבו יהא מונח עד שיבא אלוהו; אם יש עמיהו *כמפונות יעשה מה שבסמפונות: **ג'ב'** *מאי שטר בירורין ידבא תרגמו שטרי מענתא רבי ירמיה אמר זה בורר לו אחד וזה בורר לו אחד: וכל מעשה ב"ד הרי זה יחזיר: *ההוא גימא דאשתכח בי דינא דרב הונא דהוה כתיב ביה "בשויירי מתא דעל רכים נהרא" אב"י *רב הונא חיישין

כחובות פה: קדושין מה: ב"ק פט: ב"ב קמז:

[לעיל י"ג י"ט: לקמן לה: [ע"י תוס': כחובות ק: ד"ס ארתי:]

לקמן כה:

לקמן כז:

[פירושו תמאל כש"י לקמן ט"ז ד"ס סמפון]

[לעיל י"ח: ג'ע"ן כ"י:]

אמר רב הונא דהוה כתיב ביה "בשויירי מתא דעל רכים נהרא" אב"י *רב הונא חיישין

שמותרת ליעש: *שטר בירורין: בגמרא מפרש: הרי זה יחזיר: דליכא למיחש לשמה נמך דה"ב לא כתבסו אלא בדבר מקויי, ולפרעון גמי ליכא למיחש דבהני שטרות לא שייך צבו פרעון כדאמרין לעיל (ד' טז) ואפילו למ"ד שומא דר, איהו דאפסיד אנפשיה: **מלא בתפיסה או ברלוסקמא**: שום שטר: **או שמהל תכריך של שטרות**: בכרך או באגודה ובגמרא מפרש מלי תפיסה ורלוסקמא ותכריך ואגודה: **הרי זה יחזיר**: דדבר שיש בו סימן הוא כדמפרש בגמרא שהכלי סימן כשיאמרו הבעלים בכלי קך וכך מלאה אותם וכן תכריך ואגודה הרי זה יחזיר דדבר שיש בו סימן הוא כדמפרש בגמ': **אחד הלוה משלשה**: אם שלשה שטרות של לוה אחד קן שלה משלשה בני אדם: **יחזירם**: מולאם: **ללוה**: דודאי פרעם והחזירם לו ומידו נפלו שאם מידם נפלו מי קבצם לתקום אחד: **ואם שלשה לויים הם**: שלו מאחד אחד: **יחזירם**: המולאם: **למלוה**: שהדבר ידוע שממנו נפלו: **מלא שטר בין שטרותיו ואין יודע מה מיבו**: אלא אם הלוה הפקידו אצלו או המלוה או שמה מקלתו פרוע ומאכרוהו לו להיות שליט ביניהם ושכח: **יהא מונח**: בידו ולא יחזיר לא לוה ולא לוה: **ואם יש עמיהו סמפון**: מולי מולי קחני המולא בין שטרותיו שובר שנתכח על אחד משטרותיו: **יעשה מה שבסמפון**: והשטר בחזקת פרוע ואע"פ שהיה לשובר הזה להיות מונח ביד הלוה אחריו האמינו הלוה ואומר מחר תנה לי, ושכח: **ג'ב'** **זה בורר לו אחד**: כשצוררין להן דיינין כותבין להן זה בירר לו את פלוני וזה בירר לו את פלוני שלא יוכלו לחזור בהן: **לאשפתם בי דינא**: מקויים בהפקע והשליח המביאו אומר ממנו נפל: חיישין

רבינו הגאון

אמר רבא ש"מ איתא לרשומאל דאמר המוכר שטר חוב לחבירו וחזר ומחלו מחול וא"כ אמרי יהא לשתי כתובות לא חיישין ועוד שובר בזמנו מרת אבי למעמיה דאמר *עדיו בהתומיו זכין ר"י: **מתני'** *מצא איגרות שום ואיגרות מוון שטר חליצה ומיאונין ושטר בירורין *וכל מעשה ב"ד הרי זה יחזיר. *מצא בתפיסה או ברלוסקמא *התריך של שמרות או איגרות של שמרות הרי זה יחזיר, וכמה רש"ב *אמר: *אל"ת הלוה משלשה יחזיר ללוה, שלשה הלויין מן האחד יחזיר למלוה. *מצא שטר בין שמרותיו ואינו יודע מה מיבו יהא מונח עד שיבא אלוהו; אם יש עמיהו *כמפונות יעשה מה שבסמפונות: **ג'ב'** *מאי שטר בירורין ידבא תרגמו שטרי מענתא רבי ירמיה אמר זה בורר לו אחד וזה בורר לו אחד: וכל מעשה ב"ד הרי זה יחזיר: *ההוא גימא דאשתכח בי דינא דרב הונא דהוה כתיב ביה "בשויירי מתא דעל רכים נהרא" אב"י *רב הונא חיישין

[ספדרין כת:]

ואינה לריבה לשלם אלא מעט ומרווחת הרבה ומשני איתא לרשומאל ואם הייתה מוחלת לבעלה לא תפרע ללקוחות אלא דבר שנתנו ותרמיז הרבה ואע"ג דגבי ערב לאשה בכחובה ורזאה לגרשה תנן בפרק גט פשוט (ב"ב ד' קעג) דידור הגאה אלמא חיישין לקטניא אע"פ שתחייב לפרוע הכל לערב ולכן חיישין לקטניא לפי שאין לו צמא לשלם לא דמי דהסם מפסיד הערב מיד וחיישין לקטניא אצל הכא דליתו אלא חששא בעלמא שמה לא מכה ואפי' מכה שמה לא יפסידו הלקוחות כי אינו מוליא מהם אלא חוב שהיה להם על הבעל יהיה להם על האשה וגבי חייב מודה דחיישין לעיל לקטניא לפי שזוליא מיד מן הלקוחות ועוד יש לתוס' משום לקוחות שלא באחריות שיפסידו לגמרי: **שובר**: זמנו טורף. אע"פ ששטר מכירה נמסר ללקוחות תחילה אינו מועיל וטורף הבעל כדון וכן אמר לעיל גבי שחרורי עבדים ונראה שתקנת חכמים היא שזוכה משעת חתימה אע"פ שלא נמסר לו עד ימים רבים אחריו כן שאם לא כן לעולם לא יוכלו העדים לתחוס אלא אם ירצו המוכרה משום חששא דכחב בניסן ולא נתן עד תשרי ומזבין בני וביני ולענין איסור נראה דאם עבד בא על בת ישראל קודם שבה לידו גט שחרור שפסלה ושמה גם גבי איסור זכין לו משעת חתימה אע"פ דלא שייך טעמא דפרישית מ"מ לא פלוג רבנן ויש כח ביד חכמים לעקור דבר מן התורה ואל"ת והא אב"י סבר כר"א דלמור ערדי מסורה כרתי גבי מתנתא *דחזינוי עלה תרי גיסי ור"א סבר דפרק מי שהיה נשוי (כתובות דף נ"ד) כתב לוה ולא מסר לו לוה ומסר לו לוה שמסר לו תחילה קנה וי"ל דהיינו בשני שטרות שזמנן כחוב צבא ביום אחד שאין ניכר מוטבו איזה מהם קודם שבה לידו בטר מוכרה אצל א"ן זמנן שוב החתום קודם וזה אע"פ שהמאחר נמסר אוקמייה לרב עוקבא בפיגא ואוקמייה רב שסת בדיה דמי בר מחא משום דקדים ורב נחמן אוקמייה לרב עוקבא בנכסיה משום שודא הסם מיירי דלא ידעינן למי נמסר תחילה ורב שסת סבר כמו שנתכח תחילה גם לו נמסר קודם ורב נחמן סבר כיון דלית מוכית מכה השטר שקדם אין לומר שנמסר לו תחילה אע"ג שנתכח קודם ולכן הוה דינא שודא אצל אם הוה ידעינן למי נמסר קודם היה וזה כיון ששניהם כתובים ביום אחד ואל"ת ויחוש דלמא זכנה כתובה ציזם שנתכח השובר דהשאה ליכא למימר ערדי בחתומיו זכין לו וכשזוליא הבעל והלקוחות שטרם יהא זמנן שוב וא"ן ידוע דמי קדם ויחזיר הבעל ללקוחות תביאו רחיה שקדמתם לפי שהוא מוחזק בהנכסים שלו והלקוחות רואין לטרוף בשביל האשה וי"ל דהא ניכא למיחש שהמכור ציזם כתיבת השובר:

